

Discurs del President del Grup Parlamentari de CiU Artur Mas

DPG 2004

Després d'escoltar atentament la seva llarga intervenció d'ahir, vaig tenir la impressió que estàvem assistint a un segon debat d'investidura, deu mesos després d'haver estat escollit vostè com a President de la Generalitat. Val a dir que es tracta d'un segon debat d'investidura "perfeccionat", ja que tal com hem vist aquest matí sembla que es tracta també d'"investir" el seu actual conseller en Cap. No sé si s'adona que la seva decisió d'alterar l'ordre reglamentari i, en definitiva, d'adulterar aquest debat de política general acaba minvant la qualitat democràtica que a tot President, a tot Govern i a tota cambra parlamentària els ha de ser exigible.

No és normal, ni tampoc admissible que, en un debat d'aquestes característiques hi intervingui un segon membre del Govern, per destacada que sigui la seva posició, després de la intervenció del màxim representant del Govern, que és vostè. Això és fer trampa. És fer trampa davant del Parlament, és a dir, davant de tot el país. De res serveix obrir les portes del Palau de la Generalitat el dia de la Mercè, si després vostè, per caprici o per interès, vulnera drets que són inherents als representants de la ciutadania democràticament elegits. Tot plegat, Sr. Maragall, està a les antípodes del joc net que vostè predica però no practica.

Algú pot pensar, ingènuament, que aquestes decisions el fan a vostè més President; que el fan sobresortir més des de un punt de vista de rellevància institucional. Però no s'enganyi, Sr. Maragall, aprimar la qualitat democràtica a vostè el disminueix com a President. El fa menys President.

Li deia al començament que vostè s'ha presentat davant d'aquest Parlament com si no fos President des de fa 10 mesos. Gairebé un any.

El debat de política general serveix, com vostè va fer, per explicar projectes de cara al futur i per defensar conceptes polítics i de país. Però també serveix per passar comptes del que ja s'ha fet, entenent que l'obra realitzada i no tant els discursos florits, és el que dóna credibilitat a l'acció del Govern. En aquest sentit de la tasca feta, el seu Govern no ha fet els deures, llevat d'algunes excepcions puntuals. El seu discurs d'ahir anava per un

costat i, molt sovint la seva obra de govern va per un altre. En el transcurs de la meua intervenció li posaré exemples nombrosos d'aquesta dicotomia que en alguns àmbits comença a afectar negativament la marxa del país i a perjudicar col·lectius sencers de ciutadans.

Abans però, vull referir-me a alguns conceptes defensats per vostè que em semblen tant injustos com perillosos, si acaben calant en la societat catalana.

El primer és quan vostè va afirmar que el Pacte del Tinell va crear l'escenari per garantir la unitat civil de Catalunya i per evitar la divisió dels catalans en blocs antagònics. Afegint, just després, que aquest mateix pacte refermava el catalanisme com una cultura cívica compartida i no com una ideologia que divideix i separa. Aquesta sentència, Sr. Maragall, em sembla literalment esfereïdora i demostra que vostè, tot i portar 10 mesos de President, no entén Catalunya ni l'esperit del seu poble. Ni probablement l'entendrà mai.

En la seva frase germina la llavor de la divisió. La LOAPA, Sr. Maragall, no va dividir els catalans: simplement volia ofegar els nostres anhels col·lectius i retallar les ales de la nostra llibertat i del nostre autogovern!

I en aquell moment, de trist record, hi va haver partits catalans que van defensar Catalunya i altres que per adaptar-se al guió van preferir acomodar-se als interessos centralistes espanyols. En aquell moment es va jugar el futur de Catalunya; i el poble, la gent, gairebé tota la gent van optar per defensar l'Autonomia amb majúscules. No s'inventi històries, no faci joc brut, per treure's de sobre les renúncies d'uns pocs. Li he de reconèixer, i li dic amb goig i de bon grat, que he conegut un grapat de socialistes catalans que, amb el pas del temps, han lamentat no haver estat al lloc que els tocava per tradició democràtica i sobretot per tradició catalanista.

Si entengués el nostre país, i el conegués millor, sabria que el nacionalisme català, tot el nacionalisme, ha fet de la integració i de la inclusió de tothom el seu nord d'actuació. Aquesta defensa prioritària dels lemes un sol país, un sol poble, no l'hem oposada però, a la identitat i al sentit de pertinença. Són dues cares de la mateixa moneda.

Si vostè ahir va poder parlar de “ara som 7 milions”, és perquè fa una pila d’anys algú altre, des del nacionalisme català, va dir “Som sis milions”. Aquest darrer lema, l’original, no està com vostè, equivocadament va dir, superat; simplement s’ha ampliat per mor dels nous corrents migratoris. Vostè potser té l’originalitat d’organitzar festes i d’altres preferim l’originalitat de transmetre conceptes bàsics de país. En aquest últim terreny és on ens juguen el futur.

Per tant, Sr. Maragall, d’unitat civil de Catalunya i d’evitar la divisió dels ciutadans en blocs antagònics, res de res. El que li hem de demanar, i fins i tot li hem d’exigir, és que amb els seus jocs de paraules capriciosos, volubles i partidistes no malmeti un dels béns més preuats de la Catalunya d’avui: la seva convivència i la seva cohesió, mai garantides del tot, però sempre decisivament prioritàries. Tot això l dic també des d’una formació inequívocament nacionalista com Convergència i Unió que en alguns moments ha hagut de ralentir el ritme de la reivindicació nacional per garantir un ritme possible de construcció nacional, entesa com a progrés de totes les persones.

Vagi molt amb compte, Sr. Maragall, amb el que diu. Es comença parlant del nacionalisme democràtic com a no prou incloent, es continua parlant del nacionalisme excloent i perillós –com li he sentit dir sovint al seu admirat Sr. Vidal Quadras-, i s’acaba dient que els nacionalismes no són democràtics i que cal fer-los fora del Parlament espanyol –com defensa el seu company de partit Sr. Rodríguez Ibarra-.

Abans d’entrar en l’acció de govern pròpiament dita, he de fer un breu parèntesi per fixar l’atenció en un altre concepte que vostè va defensar i que m’agradaria pensar. i si pot ser constatar en aquest debat, que no respon al que defensen tots els partits que integren el Govern. Em refereixo a la seva frase: “implicar-se per codecidir”. Vostè va apel·lar a l’Espanya plural. Fins aquí, res de nou. És el lema del PSOE, és l’esperit de l’acord de Santillana del Mar. Si com vostè va dir, Catalunya és una nació, no li ha de fer por defensar Espanya com estat plurinacional. Si ho hem de dir clar, diguem-ho tot clar. M’agradaria pensar que hi ha, en aquest Parlament, una majoria més àmplia que la que dóna suport a l’actual Govern que pot defensar sense complexos l’Espanya plurinacional.

Implicar-se, sí. Per codecidir, solament quan no poguem decidir per nosaltres mateixos. Si el seu desideratum, si el seu sostre passa per la codecisió amb l'Estat, ens trobarem d'aquí a poc temps amb una pila de consorcis cogestionant competències i funcions que hem d'aspirar a tenir i a exercir com a pròpies. Coincideixo amb vostè, i ho hem defensat moltes vegades, que ens trobem en un món d'interdependències creixents. Això no treu però, que Catalunya no hagi d'aspirar al màxim nivell possible d'autogovern i de llibertat. El nostre objectiu i el nostre nord ha de ser decidir; i només com a forma transitòria es pot acceptar el codecidir que a vostè tant sembla que l'entusiasmi. Li he de confessar que en una part bastant significativa del seu discurs d'ahir s'hi respirava més l'aire d'un debat sobre "el estado de la nación", que no pas d'un debat de política general al Parlament de Catalunya.

De tots és conegut que les relacions entre Catalunya i Espanya són un dels seus temes preferits; si no el que més. En algunes ocasions s'havia dit que vostè tenia una idea més clara d'Espanya que no pas de Catalunya. Jo, que compartia aquesta opinió, avui ni tan sols n'estic plenament segur. Després d'aquests mesos de veure'l actuar com a President de la Generalitat, em temo que tampoc té una visió massa afinada del que suposa el conjunt de l'Estat.

En el debat d'investidura, vostè va proclamar: hem de passar del govern de la protesta al govern de la proposta. Una sentència tant falsa -vostè confón reivindicació nacional amb protesta- com buida de contingut.

Per començar, ha estat incapaç de teixir un mínim de complicitat i de confiança en l'àmbit més proper en tots els sentits: els Països Catalans.

L'episodi de l'Institut Ramon Llull ha estat lamentable i decebedor. El seu govern ha tractat les Illes Balears més en clau de poder, de deixar clar qui mana, que no pas en termes de construir ponts més sòlids i estables. El resultat de la seva capacitat de "proposta" és prou conegut. Fracàs rotund i avortament de l'acció més reeixida i esperançadora de projecció exterior de la llengua i la cultura de matriu catalana.

Amb el País Valencià no consta que el clima estigui gaire millor. Fa tota la sensació que ens donem més l'esquena que mai. Només faltava la patinada –o malifeta?- de la llengua per acabar d'enrair l'ambient. Seria interessant saber si en els nou mesos llargs que vostè porta de President s'ha vist amb el President de la Generalitat valenciana. Públicament no consta. No hi ha res a parlar amb el Govern valencià? No hi ha res a defensar de manera conjunta?

Unes altres declaracions seves, ja com a President, van excitar els ànims de la comunitat de Múrcia: va ser quan va dir que els murcians es dedicaven a malgastar l'aigua. És com si algú hagués dit que els catalans no estem acostumats a pagar peatges! Però si gairebé tothom sap que a Múrcia es fa la millor gestió de l'aigua de tot l'Estat, entre altres raons perquè la necessiten com el pa que mengen i no en van massa sobrats!

Tampoc els bascos n'han sortit gaire ben parats. No fa molt els va etzibar que no eren solidaris com a conseqüència del seu sistema de finançament. I ho va fer just el mateix dia que vostè proposava una mena d'aliança amb Euskadi i Andalusia per liderar la reforma de l'estructura de l'Estat! Interessant i bonica benvinguda per teixir complicitats amb el poble basc!

Tot això, Sr. Maragall, en nou mesos. Qui serà el proper a rebre?? El fermall de tot aquest reguitzell de despropòsits el va posar però, en plena canícula. Va ser a l'Escorial, en una conferència seva a principis d'agost. Déu n'hi do com va embolicar la troca! Amb la seva demanda de modificar la Constitució per anomenar les comunitats autònomes i per diferenciar-les –segons vostè a Catalunya li correspondria el títol de comunitat històrica- va aconseguir la plena unanimitat: tots els partits polítics de Catalunya, tret del seu, van rebutjar, amb intensitat i accents diferents, la seva proposta. Del seu partit en va rebre quelcom de pitjor que el rebuig: el van obsequiar amb el menyspreu. Va ser el propi President del Govern espanyol el qui se'l va treure de sobre amb una floreta enverinada: “esto se debe a las altas temperaturas del verano”.

Una humiliació en tota regla, que traduïda al català vol dir “no li feu cas”.

Vostè creu, realment, que s'està passant de la protesta a la proposta? Jo no n'estic tant segur. En canvi, tinc la impressió que de moment vostè no ha aconseguit que ens compreguin més i molt em temo que ens respecten menys.

Endinsem-nos, a partir d'ara, en l'acció de govern.

Fins fa uns mesos vostè tenia l'excusa del clima advers que envoltava la seva acció de govern i que l'ofegava. Els errors i patinades de destacats membres del seu Govern eren aprofitats de forma deslleial i grollera pels qui, en aquell moment, manaven a Madrid. I els qui no manaven sobre l'Estat però sí que ho feien sobre vostè, l'obligaven a despatxar tot un conseller en Cap. Curiosa combinació d'autonomia política i de pagament de serveis prestats; els interessos electorals del seu partit a nivell espanyol el forcen a fer fora un primer ministre, independentista, que feia poques setmanes l'havia salvat a vostè de la seva inevitable jubilació política.

Resulta fàcil d'imaginar que enmig de tot aquell terrabastall vostè devia passar el seu calvari particular. Sembla ser que els bons oficis del tercer en discòrdia –mai millor dit això de la discòrdia- junt amb el vertigen d'altres de perdre el poder que tot just començaven a tastar, varen salvar els mobles. Segons vostè, aquell episodi ple d'ensurts va servir per enfortir el seu govern. Avui, amb la perspectiva que donen els mesos transcorreguts, sabem que no és veritat: vostè té ara un govern més dòcil, però no més fort. Les ferides, lluny d'estar tancades, segueixen ben obertes, amb les desconfiances que tot això provoca entre els partits que configuren el Govern. És evident que, d'aquests partits, el que en treu més profit és el seu: el partit socialista. Vostè té un govern més obedient, però no més cohesionat. I el que necessita Catalunya és un Govern potent, amb un lideratge ferm en les idees i en els objectius a assolir, i sòlid en la manera d'actuar i d'influir.

Quan ahir va dir que les discrepàncies no posen en perill la cohesió del seu Govern vaig pensar que l'únic que s'ho deu creure és vostè. Li admito que potser no posen en perill l'estabilitat del seu Govern. Però la manca de cohesió del seu Govern, el desgavell permanent, la lluita de protagonismes, les declaracions i contradecaracions gairebé diàries, tot això és com un eco que ressona per totes les cantonades del país.

Entenc que hi hagi discrepàncies entre conselleries que sovint han de defensar interessos contraposats; entenc menys que les discrepàncies hagin d'exterioritzar-se públicament, per la imatge de desgovern que es transmet; ara, el que ja no s'entén ni es pot admetre és que vostè no conciliï les posicions diferenciades i no doni una imatge d'unitat del seu govern.

De Govern, Sr. Maragall, només n'hi ha un; i de President també. La imatge de desunió i de garbuix permanent acaba sent un frau de cara a la ciutadania. Vostès ho pintaran com vulguin, però la seva forma de funcionar només té un nom: desgovern.

Val a dir que, amb la victòria del PSOE el passat mes de març es va passar, tot d'una, del temporal a la calma. La boira espessa va escampar. Aquella victòria, bona i saludable des de molts punts de vista, va servir paradoxalment per evidenciar més les debilitats i mancances de l'actual Govern de la Generalitat. Ja se sap que enmig de la boira espessa tots els moviments queden desdibuixats; amb prou feines es veuen els contorns. A plena llum però, tot es fa més clar i més nítid. S'han acabat les excuses, Sr. Maragall, les reals i les fictícies. Tots vostès van fer un pacte pensant que tindrien un PP a Madrid que els diria que no a tot. Amb aquest paraigües vostès es pensaven que quedarien ben protegits de la pluja. Mira per on, el paraigües s'ha plegat i ara vostès han de governar a ple sol. El clima advers i enrarit ha canviat. En les millors condicions possibles, vostès donen mostres, cada cop més diàfanes, de manca de lideratge i de projecte. El discurs va per un costat i la realitat per un altre ben diferent.

Vostè no pot estar satisfet del volum i del nivell d'acords que s'han assolit amb l'actual Govern espanyol. I més tenint en compte que, efectivament el President del Govern central té una actitud més oberta, més flexible, més respectuosa i més receptiva amb tothom. Val a dir que no costa gaire millorar les actituds de l'anterior President del Govern espanyol. Gairebé tothom tindria èxit en aquest propòsit.

Dit això, però, el seu govern i vostè mateix no estan tenint els èxits ni obtenint els resultats que d'un govern "tant amic" es podrien esperar. Li posaré alguns exemples:

1r.- **El finançament de la Sanitat.** Quan nosaltres dèiem que no hi havia prou diners per donar resposta al creixement de la despesa sanitària, vostès deien que el que havíem de fer era gestionar millor. Ara vostès descobreixen el que era públic i notori i es posen a reclamar diners a Madrid per la sanitat. Se'n recorden quan, d'aquestes reclamacions, vostès en deien fer el ploramiques i fer-se la víctima? No es preocupin, que nosaltres no els acusarem del mateix. Els donarem suport en les seves demandes, a diferència del que feien vostès i ho farem perquè és bo per Catalunya i perquè és un aspecte molt sensible per al benestar de la gent. L'únic que els requerim és que quan ho plantegin ho facin bé. La paròdia de negociació que vostès han protagonitzat en el tema de la sanitat davant del Govern central ha estat per reproduir-la en un manual del que no s'ha de fer. Era la seva principal reclamació i n'han sortit amb la cua entre cames.

Ha estat un bon exemple del que ens tenen acostumats en la seva relació amb el Govern del PSOE : molta gesticulació, molta obediència, i poca influència.

Per cert, els anunciem que en el proper debat de pressupostos de la Generalitat defensarem la supressió del recàrrec sobre les gasolines.

No es pot fer pagar dues vegades als ciutadans de Catalunya sense haver negociat prèviament i aconseguit recursos addicionals de Madrid. Posar impostos és molt fàcil, sobretot quan les eleccions queden lluny. Però abans de posar impostos cal exhaurir totes les vies de negociació per obtenir més diners.

2n.- **Les inversions de l'Estat a Catalunya.** Si no recordo malament, vostè ahir va dir que havia llegit al diari que el Govern central destinaria aproximadament un 15% de la seva inversió pública a Catalunya, i que això no li semblava malament tenint en compte que en altres moments aquesta percentatge havia estat per sota. Té raó. El seu partit, durant més de 13 anys de govern a Espanya, 11 en majoria absoluta, no va passar mai del 10% d'inversió a Catalunya. Jocs Olímpics inclosos. La tendència negativa només es va trencar a partir del moment en què vàrem poder aprofitar els anys de governs centrals sense majoria absoluta.

Ara bé, li he de dir que aquest 15% que sembla que a vostè el satisfà a la pràctica significa que no s'engegaran projectes nous importants, sinó que simplement es dedicaran a viure de la renda generada per altres. Em pot dir quins són els projectes nous

d'inversió a Catalunya que el Sr. Rodríguez Zapatero li ha assegurat que es finançaran amb càrrec als pressupostos generals de l'Estat l'any 2005? Sr. President, que vostè s'assabenti pel diari dels propòsits d'inversió del Govern espanyol no és la millor garantia per tenir confiança que s'acabarà fent el que li convé al nostre país.

3r.- Liquidació de deutes històrics. Vostè sap que properament a les Corts Generals es votarà un crèdit extraordinari de més de 8 mil milions d'euros per liquidar deutes a Andalusia i sanejar la RENFE i RTVE. Em pot dir si haurà algun euro per Catalunya? Suposo que en deu haver parlat amb el Govern espanyol, de la mateixa manera que el President d'Andalusia, Sr. Chaves, va reclamar –i aconseguir- la liquidació de gairebé mig bilió de les antigues pessetes. Per cert, se li ha acudit demanar que en el moment que es posi el comptador a zero del dèficit de RTVE s'hi inclogui també el dèficit de la Corporació Catalana de Ràdio i TV? No és, la nostra, una televisió d'Estat que fins i tot legalment penja de l'Estat central? Si tant federal ha de ser l'estructura de l'Estat, no pot ser que amb els impostos de tothom només s'arreglin els problemes de la televisió central.

4rt.- Retirada de recursos. Ahir va dir que el Govern central n'havia retirat 5, interposats pel Govern del PP contra disposicions de l'anterior Govern de la Generalitat. El que va amagar però, és que prèviament el seu Govern havia esborrat aquelles coses que molestaven al Govern del Sr. Aznar i que tampoc devien agradar a l'actual Govern socialista.

Tampoc va dir que l'actual Govern de la Generalitat, en el mateix període, ha retirat 7 recursos que s'havien presentat contra disposicions de l'anterior Govern espanyol que lesionaven les nostres competències. La transparència de què vostè presumeix s'ha d'aplicar a tot, no només al que li convé a vostè.

5è.- Traspassos pendents. Segons vostè, s'han fet avenços. Val la pena saber quins: traspàs d'un terreny i d'un edifici judicial a Arenys de Mar; traspàs de funcions en matèria de transport marítim, valorades en 843 euros; traspàs de funcions en matèria d'ensenyament nàutic pesquer, 1.863 euros; i tres traspassos més menors que els esmentats. Per coneixement de les senyores i dels senyors diputats, hi afegeixo que la

majoria d'aquests traspassos estaven acordats des de l'any 2001 i que el Govern de CiU es va negar a convocar la Comissió Mixta per no fer el ridícul.

Què deia, Sr. Maragall, que els consellers de la Generalitat no s'asseuen amb un cove sinó amb una pila d'arguments i de raons? Els aconsello que deixin de fer el préssec. Si no volen anar a Madrid amb cove, no hi vagin. Però almenys portin un sarró per posar-hi les engrunes.

Com a nota final d'aquesta gran capacitat d'influència que vostè exerceix sobre el Govern espanyol, li diré que fins i tot l'acord per publicar les balances fiscals s'ha aprovat recentment en el Congrés gràcies novament a una iniciativa de CiU. Esperem que aquest cop ho facin i ho facin bé. Com és, Sr. Maragall, que la iniciativa d'un tema al qual vostè diu que dóna tanta importància no l'ha dut a terme el Partit Socialista?

Confio que d'aquí a un any, en el proper debat de política general, podrem fer un balanç més positiu del que podem fer ara. Les condicions són millors i, per tant, la responsabilitat d'aprofitar-les és molt més gran. Pot comptar amb CiU, aquí i a Madrid, per obtenir els guanys i el progrés que Catalunya necessita i mereix.

L'acció de govern però, no només es juga en la relació amb el Govern central, sinó que també té una dimensió molt decisiva des de Catalunya estant, Catalunya endins. En la seva intervenció, sense limitació de temps, vostè va poder fer una repassada tant monòtona com exhaustiva de l'acció dels diferents Departaments de la Generalitat. Celebro que per dissenyar l'acció del Govern vostès s'hagin inspirat en el nostre Pla Governamental CAT-21. Hi han canviat algunes coses, perquè no es pugui dir que copien. Ara el que s'està posant de moda és fer el mateix que abans però ensucrant el noms: no hi ha barracons sinó prefabricats; no hi ha endeutament amagat sinó operacions d'endeutament que no computa; els presos ja no s'escapen sinó que se'ls treu a llegir poemes al Fòrum i aprofiten l'avinentsa per marxar una estona.

De tota manera, els que no ens deixem impressionar per les capses i les cintes de color, sabem que el que vostè va presentar ahir s'inspira en un treball fet per l'anterior Govern i que els agraïm molt que aprofitin.

El que passa, Sr. Maragall, és que tot programa de govern ha de respondre a una idea i a un projecte de país. Més enllà encara: ha de respondre a un ideal, a un sentit i a un sentiment de país. Vostè ahir va llegir un programa que se li notava que l'avorria bastant. No tant perquè no hi haguessin coses interessants, que hi eren, sinó perquè hi faltava la música, la composició, el relat. Allò que no es pot llegir però que es percep, tant si existeix com si no existeix. En la seva intervenció, Sr. President, no hi havia ni música, ni composició, ni relat.

Vostè mateix ho confessava en un acte de sinceritat, davant d'un grup de gent a Vic. Fa pocs dies. Alguns dels que hi eren m'ho varen explicar pocs dies després quan hi vaig anar pel mateix motiu que vostè. Vostè els va dir: "no aconseguixo veure Catalunya". Quan era alcalde de Barcelona, pujava al Tibidabo i "veia" Barcelona. Ara que és President, com que és difícil pujar a algun lloc amb prou perspectiva, no aconsegueix "veure" Catalunya. Aquest, Sr. Maragall, és un dels seus problemes principals, si no el més important. I afegeixo que no només no veu Catalunya, fins i tot li costa d'imaginar-la.

Si "veiés" Catalunya, si la pogués imaginar, vostè no parlaria del patriotisme de la manera en què ahir, un cop més, s'hi va referir. Tanmateix, això ho deixo per la part final de la meua intervenció.

Jo no puc, per la limitació de temps que tinc establert, entrar en detall en l'acció de cada Departament. Espero poder-hi fer referències en els torns de rèplica. Em centraré per tant en els cinc grans àmbits en els que entenc que s'ha de treballar prioritàriament en aquest curs polític que ara iniciem. Òbviament, hi ha moltes més coses que no esmentaré en les quals també s'ha de treballar; i molt a fons. En tota acció de govern, i sobretot en tot projecte de país, s'han de saber establir grans prioritats. No tot pot ser exactament igual de prioritari i d'urgent, com em va semblar interpretar en el seu discurs d'ahir. No hi ha recursos per tot, i menys per tot alhora. Estem en el país real i no en el país d'Àlícia i les Meravelles.

Els cinc temes que ara li comentaré són en els quals, a més a més, volem participar-hi d'una forma activa, sempre i quan es tinguin en compte les nostres aportacions i les nostres condicions.

1r.- La preeminència de la societat civil i del teixit associatiu. Els governs, a tots els seus nivells, poden fer molt. Poden impulsar, poden garantir serveis, poden ajudar a crear les condicions pel progrés individual de les persones i col·lectiu dels pobles. Però no oblidem que Catalunya s'ha fet durant molts anys, de fet durant segles, al marge dels governs o fins i tot contra els governs. Ara, feliçment, ja no és així. Ara les nostres institucions, tant a nivell nacional com a nivell local, poden fer feina conjuntament amb la societat.

Aquest criteri que li exposo val gairebé per tot: per l'educació, per la sanitat, pels serveis socials, per la construcció i gestió d'infraestructures i un llarg etc.

Ens preocupa que aquest principi el seu Govern no sempre el té prou clar. Si vostè vol un pacte per a l'educació, el tindrà. Celebro que s'hi vulgui implicar personalment. Espero que ho faci amb més constància que no pas la seva promesa de visitar una escola cada setmana. Si els compromisos que no costen diners i que només depenen de vostè no es compleixen, és difícil tenir confiança en què es compliran les promeses més difícils.

Tanmateix només hi haurà pacte per l'educació si vostès accepten plenament, i amb totes les conseqüències, el model educatiu de Catalunya. Amb les millores que corresponguin. Si del que es tracta és de confrontar l'escola pública amb l'escola d'iniciativa social, com vostès fan permanentment, no ens hi trobaran. Si del que es tracta és de crear dificultats per a la lliure elecció per part dels pares de l'escola on volen portar els seus fills, com està passant, tampoc ens hi trobaran.

M'agradaria felicitar-lo per una cosa: per haver contractat 2.200 professors nous. És un esforç lloable que aplaudim. També el vull felicitar per una altra cosa: el fracàs en la implantació de les oficines úniques de matriculació. D'aquest fracàs tothom en sortirà beneficiat.

Si en l'àmbit de l'escola pública no es reprèn el ritme de construccions escolars dels darrers anys, que vostès han aturat, i no es fa front decididament a una major autonomia dels centres i a una dignificació de la funció de mestre, tampoc ens hi trobaran.

El que val per a l'educació, val també per a altres àrees de l'acció de govern en les quals cal comptar amb la valuosa i, a criteri nostre imprescindible, col·laboració i concurs de la societat organitzada.

2n.- **La família i l'atenció a les persones.** Li vull fer notar que en un discurs de dues hores parlant gairebé de tot, fins i tot de petits detalls, vostè no va esmentar ni un sol cop la família. Que lluny que queden, Sr. Maragall, aquelles promeses que ara apareixen tant falses sobre la família. Se'n recorda de quan vostè anunciava a bombo i plateret que quan vostè arribés al Govern les famílies tindrien una pluja de diners? Ahir, ni una sola referència. És impossible que vostè "vegi" el nostre país o qualsevol altre societat moderna si no té en compte el seu nucli bàsic: la família i, al seu entorn, les persones individualment considerades.

Estic segur que la frase que ara li llegiré li cridarà l'atenció: "la nova Generalitat no es dedicarà a fer més grans les banderes siró que es dedicarà bàsicament a fer més grans els ciutadans de Catalunya". Segur que la recorda, perquè és seva. Està convençut que l'està aplicant a la seva acció de govern?

Tenim la impressió que no gaire, especialment en el camp de les polítiques socials, de benestar i de progrés per a les persones. Tantes promeses que havia fet abans de les eleccions i no ha sabut ni tan sols mantenir allò que ja havia endegat l'anterior Govern.

Vostè creu que és fer més grans a les persones, és a dir, treballar pel seu progrés, deixar a més de 70.000 famílies amb criatures de fins a 3 anys sense cobrar una anualitat de la subvenció que rebien?

Vostè considera que és ocupar-se de les persones que hi hagi prop de 3.500 places buides en residències col·laboradores per a gent gran, havent-se retingut les seves sol·licituds i augmentat el temps d'espera; o haver congelat el programa viure en família, destinat a persones grans amb forta dependència i a persones discapacitades?

I no em diguin que no hi ha recursos per a aquests programes socials, perquè vostès han fet un pressupost nou i bé hi ha diners per a moltes altres coses.

Un altre exemple ben punyent: és prioritzar les necessitats de les persones amb pocs recursos, com les vídues amb pensions força baixes, fer-los retornar el complement de pensió que havien rebut des de principis d'any? Van haver de rectificar i fer marxa enrere després de l'escandalera que es va organitzar i de les esmenes de Convergència i Unió; però no es perdi el detall:

Vostès van aprovar el pressupost d'enguany a mitjans de juliol. Tot feia pensar que publicarien ràpidament la convocatòria per poder pagar els complements de pensió de viduitat que vostès, insensiblement, havien obligat a tornar. Doncs no; el seu Govern, Sr. Maragall, no va tenir pressa. No van fer la convocatòria fins el 13 de setembre. És a dir, van marxar tranquil lament de vacances i van deixar penjades milers de vídues sense uns diners que els pertoquen.

Vol dir que ho tenen clar vostès, això d'ocupar-se de les persones? De progressista no només se n'ha de presumir, se n'ha de ser. I s'ha de practicar en el dia a dia.

La família és nucli de solidaritat, de protecció, de promoció de les persones i de vertebració d'una societat. Si falla la família, falla la base i tot trontolla. Com en els terratrèmols.

Espero que ho sàpiga tenir en compte.

3r.- La cultura i la immigració. La cultura com a factor d'integració i d'identificació. La cultura com a camí per estimular el sentit de pertinença.

La política cultural del seu Govern és un desert. Tantes expectatives que alguns sectors s'havien fet amb el canvi que vostè prometia i tantes frustracions acumulades en tants pocs mesos. Al Departament de Cultura, si no hi posen remei, no hi quedarà gairebé ningú. Una pila d'alts càrrecs han fugit en els darrers mesos. I el seu únic projecte, Sr. Maragall, és doblar el pressupost; cosa que per cert no es veu per enlloc en el pressupost d'enguany, en el qual el Departament de Cultura perd pes relatiu sobre el conjunt.

En l'àmbit cultural, ens hem de treure els complexos de sobre d'una vegada per totes. No tot és una qüestió de diners, encara que aquests siguin molt importants. Catalunya té una cultura forjada al llarg dels segles, i l'hem de saber defensar i preservar. És veritat que Catalunya, com a conseqüència de la barreja de gent de moltes procedències diverses, està formada per orígens culturals diferents. En aquest sentit el nostre país és com un delta, que rep sediments que s'hi van dipositant i en van dibuixant la seva forma. Ara bé, el que alimenta tot el delta i el que canalitza els diferents materials que s'hi van acumulant, és el corrent del riu principal.

El mestissatge no és ni bo ni dolent per si mateix. El que pot ser negatiu és que un poble perdi la seva personalitat per no saber-se defensar ell mateix. Això val per la llengua i per qualsevol altre manifestació cultural que hagi contribuït a dibuixar la nostra fesomia com a poble. Per aquest motiu és tant important que en un moment en què s'està construint la nova Europa, Catalunya hi sigui present des del començament. Hi hem de ser presents, hi hem de figurar no només perquè pertanyem a una estructura administrativa i política que es diu Estat espanyol sinó a través dels nostres propis cognoms. I la llengua n'és un d'ells, un dels més determinants, perquè si no l'haguéssim conservada, contra tots els elements, avui no seriem el que som.

Als nous immigrants, com als qui un dia ho varen ser, els hem d'oferir promoció individual, desenvolupament personal i progrés col·lectiu. Però també els hem d'oferir la nostra personalitat i demanar-los que ens ajudin a enfortir-la.

4rt.- Progrés econòmic i creació de riquesa. Vostè s'hi va referir àmpliament i en termes prou positius. Em temo no obstant, que aquest és un dels terrenys en els quals el discurs va per un costat i la realitat per una altra.

No solament compartim sinó que li demanem que continuï les iniciatives endegades per l'anterior Govern de la Generalitat en matèria de recerca i d'innovació. La feina que havien fet anteriors consellers d'Universitats i Recerca, i d'Indústria, anava clarament en la bona direcció. El nostre país es juga molt en l'èxit o en el fracàs d'aquesta aposta.

Dit això, li he de recordar que el seu Govern s'ha de començar a posar les piles en matèria de creació de riquesa. Jo no sóc dels que penso que el progrés econòmic d'un país depèn fonamentalment del seu Govern. Més aviat m'inclino a creure que, segons com actui un Govern, pot ser més un impediment o un obstacle que no pas un element decisiu.

Ara bé, és evident que el model ideal es dona quan coincideixen un teixit empresarial amb empenta i coratge per assumir riscos, unes institucions intermèdies que donin cobertura i representativitat al món productiu i professional i un Govern que tingui mentalitat empresarial. Aquesta combinació, amb les seves limitacions, s'ha donat a Catalunya durant els últims 20 anys. La feina en aquest terreny s'ha hagut de fer comptant amb les "trabanquetes" que sovint ens posaven des de fora, sempre vigilant que no aixequéssim massa el cap. Ara, Sr. Maragall, s'ha de demostrar que aquest triangle autènticament virtuós segueix en funcionament.

Li he de dir que, malauradament, hi ha signes preocupants. Del seu discurs d'ahir, en dedueixo que el seu principal projecte en el terreny econòmic és l'anomenat Pacte per a la internacionalització, la qualitat de l'ocupació i la competitivitat. Doncs bé, abans d'ahir, un destacat dirigent d'un sindicat de forta implantació a Catalunya deia literalment que l'esmentat acord era una declaració d'intencions, que no es podia desenvolupar en dos dies i que estàvem a l'espera que pogués veure la llum en alguns mesos. No té la impressió, Sr. President, que el més calent és a l'aigüera?

Li deia que hi ha signes preocupants. Aquest estiu s'han registrat les taxes d'atur més altes dels darrers 13 anys. I mentre això passa, vostès tenen aturat el Servei d'Ocupació de Catalunya (el SOC), que precisament s'hauria de dedicar a trobar ocupació per les persones que entren a l'atur. En aquest mateix sentit, li he de demanar que ens expliqui si durant la conversa que va mantenir amb el President del Govern espanyol li va exigir que el traspàs de la formació contínua dels treballadors (l'anomenat FORCEM), es fes sense més demora. Sap que recentment els diputats socialistes a Madrid han votat en contra de la distribució territorial dels recursos del FORCEM, tot hi haver-hi una sentència del Tribunal Constitucional favorable als interessos de Catalunya? Esperem amb delit les seves explicacions al respecte.

També li demano que ens digui si pensa tirar endavant el 4art cinturó entre Abrera i Granollers, o no. Molts discursos sobre la radialitat de les infraestructures, però inversions importants no compten amb l'acord del seu Govern. El defensarà, Sr. President, o no el defensarà?

No ens va dir res de la política energètica i de la política de tractament de residus. Pensa impulsar la línia elèctrica entre Sentmenat i Bescanó? Com pensa fer front al tancament, que no es podrà ajornar més, dels abocadors del Garraf i de Vacarisses?

Totes aquestes qüestions requereixen respostes seves, que és l'únic que pot garantir un criteri comú dintre del Govern.

5è.- El nou Estatut, el finançament i les reformes institucionals.

Intentaré ser sintètic, tot i la importància decisiva d'aquests temes Sintètic però molt precís. D'aquest debat d'avui i de les resolucions de demà n'han de sortir els principis bàsics i l'impuls polític necessari per saber si el nou Estatut anirà endavant o no. En aquest tema, confiar que el pas del temps resoldrà els problemes de fons és auto-enganyar-se i enganyar la gent. En el debat d'avui, Sr. Maragall, toca mullar-se, toca implicar-se.

Vostè s'adona que en més de nou mesos de ser President de la Generalitat no ens ha citat ni un sol cop per parlar del nou Estatut, el repte més important de la legislatura? Ni un sol cop, Sr. Maragall. I no serà que vostè no hagi tingut temps i interès de cridar-nos per parlar d'altres coses. No li sembla curiós que les formacions polítiques catalanes haguem pogut parlar més de l'autogovern de Catalunya amb el President del Govern espanyol que amb el propi President de la Generalitat? No crec que aquesta sigui la mena de lideratge –o millor dit, de no lideratge- que Catalunya necessita. El més preocupant és que si no ens crida és segurament perquè no té res a dir-nos.

Ahir en canvi va fer algunes afirmacions sobre el nou Estatut que em semblen altament preocupants. La més greu va ser supeditar l'ambició al consens; de fet, segons paraules seves, a la unanimitat. Jo comparteixo amb vostè el valor del consens i que hi siguem

tots; però no a qualsevol preu. No al preu d'aigualir-ne i de rebaixar-ne els continguts. Si la unanimitat passa per davant de tot, hi haurà consens; però pot no haverhi ovació. Deixi'm dir-li d'una altra manera perquè s'entengui bé: si vostè vol promoure l'Estatut que Catalunya necessita, hi haurà acord i ovació; si vostè vol fer un Estatut pensant en PSOE, no hi haurà acord. Molt sovint, un no acord és millor que un mal acord. Sobretot si un mal acord no es pot desfer en una legislatura i suposa una hipoteca per a tota una generació del nostre país.

Ara, Sr. Maragall, no es pot fer un nou Estatut pensant que hi haurà un govern del PP a Madrid que ens dirà que no. Això era massa fàcil. Ara s'ha fer l'Estatut exigint al PSOE que digui que sí. No demanem res més que es compleixi la paraula donada pel President del Govern espanyol davant de tot el poble de Catalunya.

No voldria creure que el seu cant a la unanimitat pot acabar convertint-se en un parany per fer un Estatut a la baixa. Si ha de ser així, millor que ens quedem com estem i que no perdem una carta guanyadora per quan la poguem posar sobre la taula. I no es preocupi, perquè a diferència del que vostès han fet durant molts anys, nosaltres els donarem suport a qualsevol negociació que facin a Madrid, amb Estatut o sense Estatut.

Sr. President, tot depèn de vostè. Si vol l'Estatut, miri cap a Catalunya i oblidis del PSOE.

El finançament. No pot anar separat del nou Estatut, si volem que tingui un caràcter permanent i que no depengui de les majories que hi hagi a les Corts. L'Estatut té un gran avantatge: només es pot reformar per iniciativa del Parlament de Catalunya. Situar el finançament en un marc diferent de l'Estatut ens porta a dependre inevitablement de les majories canviants que hi hagi a Madrid.

Tal com vostè va explicar, el finançament no hi ha ningú que l'entengui, llevat de quatre experts. Li demano per favor que no torni a cometre l'error de dir que Catalunya vol pagar per renda i rebre per població. Si segueix dient això, en lloc d'anar endavant anirem enrere com els crancs.

El que Catalunya necessita és el següent:

- La Generalitat ha de recaptar tots els impostos que paguen els ciutadans i les empreses de Catalunya.
- Un cop recaptats aquests impostos, hem de pagar a l'Estat pels serveis que ens presti i que no puguem prestar nosaltres mateixos; i contribuir a un fons de solidaritat pactat amb l'Estat i de forma transparent i que de cap manera pot significar més d'un 4-5% del nostre PIB. Tot comptat.
- L'agència tributària de l'Estat ha de ser traspasada a la Generalitat de Catalunya, que és qui ha de responsabilitzar-se de la gestió dels impostos, d'acord amb uns principis molt generals establerts per l'Estat.
- El Parlament de Catalunya ha de poder modificar tots els impostos que no estiguin harmonitzats a nivell europeu.

Vostè, Sr. Maragall, està d'acord amb aquest plantejament? Seria interessant també conèixer la posició dels diferents grups d'aquest Parlament.

Per CiU, el punt més essencial del nou Estatut és aquest que acabo de descriure.

Un breu apunt final. Nova organització territorial i futura llei electoral van de bracet, junt amb l'Estatut. I no faré cap més referència sobre aquest tema fins que el Govern que vostè presideix no tingui una posició conjunta. Per cert, no puc deixar de dir-li, Sr. Maragall, que quan un President crida l'atenció a un membre del seu Govern, ho ha de fer en privat, perquè és de molt mal gust fer-ho en públic, com vostè va fer.

He dit fa una estona que el darrer minut de la meva intervenció el destinaria a parlar del patriotisme. No em sorprèn gens que vostè sigui incapaç de "veure" Catalunya amb el concepte de patriotisme que defensa.

Segons vostè, el nou patriotisme és el que promou i reconeix drets i deures. El patriotisme, Sr. Maragall, no és nou ni vell. Existeix o no existeix. Si Catalunya avui encara existeix i entre molts hem contribuït a fer del nostre país una societat de promoció, de progrés i de respecte, ha estat en gran part per l'acumulació de moltes actituds patriotes. D'un patriotisme que no es proclama sinó que s'exerceix. Que s'exerceix cada dia: a la feina, a la comunitat de veïns, al poble, al barri, o a mb els amics. Un patriotisme

que sovint han sentit i han practicat més les bases populars que no pas les èlits del país. Amb tantes excepcions com vulgui, en un sentit i en un altre.

No hi ha autèntic sentit de país si la pàtria no està al servei de les persones. De totes les persones, sense distinció de cap mena. En aquest sentit el patriotisme ha de respectar i ha d'estimular el compliment dels deures i el reconeixement dels drets.

Ara bé, si el patriotisme, nou o vell, només té en compte els drets i els deures, aleshores es queda coix. El patriotisme sense sentiment és com un cos sense ànima. És com una parella sense amor, sense estima. Una parella de dues persones també és un contracte; hi ha deures i hi ha drets. Però si només hi ha això, si els valors que la fan perdurable i singular no tenen prou força, la parella, el país, el patriotisme acaben perdent una part substancial de la seva pròpia raó de ser.

Modestament, molt modestament, el convido a revisar i a enriquir el seu concepte de patriotisme. Qui sap si això l'ajudarà a "veure" millor Catalunya.

Moltes gràcies.

28.09.04